

Filosofía · 1.º ESO · Comunidad Valenciana

Cuadernillo de trabajo del profesorado: currículo oficial, secuenciación trimestral, situaciones de aprendizaje, rúbricas competenciales, DUA y comparativa autonómica frente al BOE.

Normativa Decreto 107/2022, de 5 de agosto

Generado 27/05/2026 23:41

11 Competencias	36 Criterios	25 Saberes
---------------------------	------------------------	----------------------

Curso bisagra entre Primaria y la evaluación competencial completa. Recibe alumnado de procedencia muy heterogénea, lo que exige evaluación inicial diagnóstica documentada y plan de refuerzo proporcional.

Índice

1. Resumen normativo
2. Competencias específicas (explicadas)
3. Criterios de evaluación (con evidencia)
4. Saberes básicos (con actividad de aula)

1. Resumen normativo

Materia	Filosofía
Curso	1.º ESO
Comunidad Autónoma	Comunidad Valenciana
Decreto autonómico	Decreto 107/2022, de 5 de agosto
Particularidad	En la Comunidad Valenciana existe Valencià: Llengua i Literatura como materia obligatoria con currículo propio.

2. Competencias específicas

Educació en Valors Cívics i Ètics

CE.1 · Dialogar i debatre de manera assertiva, respectuosa i correctament argumentada sobre problemes morals plantejats en qual...

TEXTO OFICIAL

Dialogar i debatre de manera assertiva, respectuosa i correctament argumentada sobre problemes morals plantejats en qualsevol situació de la vida diària per a poder arribar a acords o consensos. 2.1.1. Descripció de la competència 1 La capacitat de mantindre un diàleg respectuós, raonat i constructiu és una de les habilitats essencials per a enfrontar-se amb garanties a situacions que es generen tant en l'esfera de la vida pública com de la privada.

CE.2 · Gestionar les emocions en situacions de conflicte per a poder afrontar-les des de la cultura de la pau i explorar i prop...

TEXTO OFICIAL

Gestionar les emocions en situacions de conflicte per a poder afrontar-les des de la cultura de la pau i explorar i proposar solucions equitatives i creatives. 2.2.1. Descripció de la competència 2 El reconeixement de les pròpies emocions és essencial per al desenvolupament i creixement personal i per a la identificació i comprensió de les emocions alienes, així com per a gestionar-les en la vida quotidiana i, especialment, en situacions de conflicte inherents a tots els àmbits de les relacions humanes. Les relacions interpersonals impliquen la relació complexa amb projectes de vida en els quals les posicions, interessos i necessitats de les persones no coincideixen necessàriament, i en els quals la gestió de les emocions és essencial perquè permet afrontar els conflictes mitjançant el diàleg, l'assertivitat i l'empatia. Per a aconseguir una convivència més pacífica, en l'entorn educatiu i social, fa falta que els i les alumnes siguin prou competents per a convertir-se en persones constructores de la pau, tant pel que fa a les habilitats personals de relació i convivència com a les d'anàlisi de conflictes i situacions complexes en els àmbits personal, educatiu i social. Això comporta la construcció de relacions des del reconeixement de les altres persones, l'horitzontalitat i la cura mútua; la comunicació no violenta, i la capacitat de cooperar. És necessària, per tant, la revisió crítica de la cultura de la violència que impregna qualsevol àmbit social, inclòs l'educatiu.

CE.3 · Analitzar de manera crítica les normes i lleis vigents en el marc de la Declaració Universal dels Drets Humans i adequar...

TEXTO OFICIAL

Analitzar de manera crítica les normes i lleis vigents en el marc de la Declaració Universal dels Drets Humans i adequar-se a aquestes valorant-ne la legitimitat. 2.3.1. Descripció de la competència 3 La comprensió de les normes que regulen la convivència i la manera d'interactuar amb les altres persones és el punt de partida perquè l'alumnat siga capaç d'entendre la seua necessitat i d'analitzar-les de manera crítica. La comprensió de les normes possibilita diverses coses. D'una banda, en facilita la interiorització i assumpció i el compromís amb el fet de respectar-les amb responsabilitat. D'una altra, promou la participació activa i la reflexió associada a aquesta i prepara per a l'exercici d'una ciutadania crítica capaç de qüestionar les normes que es consideren injustes o il·legítimes.

CE.4 · Reconéixer, denunciar i combatre els estereotips i rols associats a partir d'una reflexió personal i crítica. 2.4.1. Des...

TEXTO OFICIAL

Reconéixer, denunciar i combatre els estereotips i rols associats a partir d'una reflexió personal i crítica. 2.4.1. Descripció de la competència 4 En un món globalitzat i canviant com l'actual, les societats cada vegada són més diverses i plurals. En aquest context, les conductes i accions que poden conduir cap a un desenvolupament personal autònom i lliure se sustenten en l'anàlisi crítica prèvia dels estereotips socials de la cultura pròpia i d'altres cultures. El respecte a qualsevol identitat personal, amb independència que s'ajuste o no als estereotips socials, implica tindre en compte la dignitat de les persones i els seus drets individuals. Ara bé, respectar no significa assumir d'una manera acrítica les idees, opinions, creences i identitats de les persones. Especialment si es basen en prejudicis i estereotips que generen discriminacions i exclusió a totes les persones que no s'ajusten als models imperants. La dignitat humana, la condició de l'ésser humà i els drets individuals estan reconeguts en la Declaració Universal dels Drets Humans, resultat de l'evolució històrica de la humanitat i marc per a la convivència acceptat per la majoria d'estats del món. Per això, l'anàlisi crítica comporta entendre que els models socials i les diferents expressions culturals són discutibles i renovables. Això permet la proposta i desenvolupament d'accions i conductes que han d'afavorir un desenvolupament autònom i lliure i contribuir a la cultura de la pau i a la construcció de societats inclusives.

CE.5 · Identificar, analitzar i valorar en l'àmbit internacional els beneficis dels valors democràtics promoguts per lleis i in...

TEXTO OFICIAL

Identificar, analitzar i valorar en l'àmbit internacional els beneficis dels valors democràtics promoguts per lleis i institucions per a la construcció d'una ciutadania global. 2.5.1. Descripció de la competència 5 Els éssers humans som animals socials, ens definim per la nostra relació amb les altres persones.

CE.6 · Proposar i desplegar accions responsables i justes compromeses amb la transformació social i la lluita efectiva contra l...

TEXTO OFICIAL

Proposar i desplegar accions responsables i justes compromeses amb la transformació social i la lluita efectiva contra les desigualtats i injustícies en qualsevol situació real d'acord amb els principis d'una societat igualitària i inclusiva. 2.6.1. Descripció de la competència 6 d'experiències i escenaris que també implica més exposició a situacions de desigualtat i injustícia. L'existència de normes, lleis i marcs reguladors no és garantia de justícia social. És per això que l'alumnat ha de ser especialment sensible a les situacions d'injustícia, promoure el canvi mitjançant accions responsables i justes i adquirir, en definitiva, un compromís moral de transformació basat en la dignitat intrínseca de tot ésser humà i en la consciència que l'acció compromesa genera el bé comú. Educar per a una consciència crítica i el foment de la col·laboració amb allò que considerem just i la no col·laboració amb allò que considerem injust està en la base de la "no-violència" i la cultura de la pau. La "no-violència" entesa com a estratègia d'apoderament per a desmuntar la creença que no es pot fer res per a canviar les coses i promoure accions proactives emmarcades en els drets humans.

CE.7 · Explicar els desafiaments ecològics plantejats pels Objectius de Desenvolupament Sostenible i actuar de manera compromes...

TEXTO OFICIAL

Explicar els desafiaments ecològics plantejats pels Objectius de Desenvolupament Sostenible i actuar de manera compromesa amb la transformació de la situació mediambiental del planeta. 2.7.1. Descripció de la competència 7 L'alumnat forma part d'un entorn amb el qual es relaciona a diferents nivells, però en tots aquests hi ha una interacció amb el medi ambient que ha de ser respectuosa i sostenible i promoure l'assumpció de compromisos que conduïsquen a aquest fi i a la consecució dels Objectius de Desenvolupament Sostenible. Per a l'adquisició d'aquests compromisos, ha de produir-se prèviament una reflexió crítica que permeta entendre que cada acció quotidiana individual té un efecte global.

Filosofía

CE.1 · Analitzar problemes quotidians des d'una perspectiva filosòfica i amb una mirada crítica, constructiva i èticament compr...

TEXTO OFICIAL

Analitzar problemes quotidians des d'una perspectiva filosòfica i amb una mirada crítica, constructiva i èticament compromesa. 2.1.1. Descripció de la competència 1 L'alumnat d'aquesta etapa és ja plenament conscient de les dificultats i conflictes que la convivència planteja a tots els nivells. Molts dels problemes més habituals del seu dia a dia estan relacionats de manera directa amb els desafiaments que plantegen els Objectius de Desenvolupament Sostenible. En un moment en què l'alumnat està començant a definir el seu projecte de vida, personal, social i professional, la complexitat dels problemes als quals s'enfronta resulta cada vegada major. No obstant això, el trànsit que viu de la infància a l'edat adulta, el dota d'una disposició privilegiada per a posar en qüestió i revisar tot allò que es presenta com a problemàtic.

CE.2 · Identificar i diferenciar les premisses, estratègies argumentatives i conclusions de textos o discursos, distingint els ...

TEXTO OFICIAL

Identificar i diferenciar les premisses, estratègies argumentatives i conclusions de textos o discursos, distingint els usos correctes de les argumentacions fal·lacs. 2.2.1. Descripció de la competència 2 Per a poder tindre una mirada crítica, és requisit que la informació amb la qual es treballa siga contrastada i fiable. És necessari, també, distingir de manera clara el coneixement de les creences o les meres opinions per a poder evitar judicis precipitats, incorrectes, ambigus o mancats de fonament.

CE.3 · Explicar les diferències entre elements racionals i emocionals en la justificació de decisions a propòsit de conflictes ...

TEXTO OFICIAL

Explicar les diferències entre elements racionals i emocionals en la justificació de decisions a propòsit de conflictes de valors. 2.3.1. Descripció de la competència 3 Els dilemes i conflictes objecte de reflexió en aquesta matèria no es caracteritzen únicament per la seua faceta teòrica sinó, sobretot, pel seu vessant pràctic i la seua profunda vinculació amb la vida quotidiana i les preocupacions més íntimes de l'alumnat. Hi ha motius que matisen o condicionen la reflexió vinculats a les emocions i no a la mera raó teòrica. Per això, és important poder construir una argumentació racional sobre els conflictes; les seues característiques; les seues implicacions socials i polítiques; els diferents punts de vista des dels quals analitzar-los o les diferents alternatives que es poden aportar com a vies de compromís i millora, però també una explicació dels elements emocionals que condicionen la reflexió i la decisió. Destacar la importància dels arguments que es construeixen des de les emocions adquireix especial rellevància quan els problemes tractats i l'aprenentatge que se'n desprén ha de conduir a l'acció transformadora. Vincular l'aprenentatge a l'acció i al sentit i direcció de la pròpia existència és la manera de donar valor al coneixement. El reconeixement de les pròpies emocions és essencial per al desenvolupament i creixement personal i per a la identificació i comprensió de les emocions alienes, així com per a la seua gestió en la vida quotidiana i, especialment, en situacions de conflicte inherents a tots els àmbits de les relacions humanes. A més, des de la reflexió que es produeix en afrontar els desafiaments per al segle XXI que els Objectius de Desenvolupament Sostenible plantegen, el reconeixement de les emocions adquireix una dimensió social en la mesura que influeix en la presa de decisions i l'assumpció de compromisos pel bé comú. Incloure les emocions com a part de l'argumentari al voltant dels conflictes de valors, permet accedir a aspectes que la raó teòrica no abasta ni explica. A més, promou l'acceptació de la incertesa que suposa la vida social i prepara per a la gestió d'aquesta. És per això que es planteja com a fonamental la capacitat per a distingir els dos elements i tractar-los amb igual profunditat en l'anàlisi dels dilemes.

CE.4 · Elaborar i exposar d'una manera clara, ordenada i argumentada idees i propostes filosòfiques pràctiques que fomenten el ...

TEXTO OFICIAL

Elaborar i exposar d'una manera clara, ordenada i argumentada idees i propostes filosòfiques pràctiques que fomenten el creixement personal i el compromís social. 2.4.1. Descripció de la competència 4 L'elaboració per part de l'alumnat de produccions textuais, orals o multimodals a partir de les seues conclusions és igual d'important que saber desentranyar l'estructura argumentativa dels materials a partir dels quals l'alumnat elabora les seues reflexions i la seua aproximació a la realitat. L'objectiu últim de l'anàlisi de la realitat és el desenvolupament d'un punt de vista personal i crític fundat en raons que l'alumnat pugui justificar i argumentar. L'elaboració de produccions en les quals concreta les seues reflexions i conclusions suposa el pas de l'anàlisi a la comprensió i interiorització profunda dels problemes. Aquestes han d'ajustar-se a la lògica del discurs: correctament argumentades, ben fonamentades, allunyades de fal·làcies i correctament exposades i defensades. Per a això, l'alumnat ha de basar els seus raonaments en premisses ben fundades, desenvolupar-les a través d'inferències correctes evitant raonaments enganyosos o esbiaixats i ajustant-se a la veritat dels fets. No es tracta, en qualsevol cas, d'una mera reformulació o repetició del treballat, sinó de l'explicació i la justificació del seu punt de vista i de la posició moral des de la qual s'aborda l'anàlisi i la proposta d'actuació. Qualsevol pensament que no es tradueix en una proposta pràctica que impregne la vida quotidiana de l'alumnat no haurà complert la seua funció transformadora. D'altra banda, aqueixa funció transformadora del pensament no pot circumscriure's a l'esfera individual o la millora personal. Tots els desafiaments per al segle XXI interpel·len les persones de manera individual, però la comprometen en respostes i treballs col·lectius.

3. Criterios de evaluación

Educació en Valors Cívics i Ètics

Código	CE	Criterio + evidencia y contexto	Instrumento
1.1	CE.1	Participar en els debats plantejats a classe de manera assertiva, escoltant de manera activa i respectant el torn de paraula tant en l'aportació d'arguments, fonamentats en informació fiable, com quan exposa el seu acord o desacord.	
1.2	CE.1	Utilitzar els conceptes i els arguments de manera rigorosa per a exposar les seues pròpies idees i raonaments i per a aclarir els dubtes i malentesos que es plantegen.	
1.3	CE.1	Utilitzar un llenguatge oral i escrit inclusiu i igualitari en qualsevol situació d'aprenentatge.	
1.4	CE.1	Participar en equips de treball per a aconseguir metes comunes assumint rols amb eficiència i responsabilitat.	
2.1	CE.2	Reconèixer les diferents violències que constitueixen la cultura de la violència i analitzar-ne críticament les conseqüències per a la convivència democràtica.	
2.2	CE.2	Proposar i dur a terme accions encaminades a la construcció de la cultura de la pau en la vida diària del centre i en l'entorn social.	
2.3	CE.2	Arribar a un punt d'entesa integrant les intervencions i plantejaments de la resta de la classe a través del diàleg col·lectiu i el consens.	
3.1	CE.3	Explicar i exemplificar amb claredat la diferència entre legitimitat i legalitat.	
3.2	CE.3	Analitzar críticament la relació entre les normes i lleis vigents i la Declaració Universal dels Drets Humans.	
3.3	CE.3	Aplicar l'aprenentatge sobre la legitimitat de normes a altres situacions que requerisquen ser regulades.	
4.1	CE.4	Identificar els valors que sustenten els estereotips i els prejudicis presents en debats, produccions escrites, literatura, música, videojocs, publicitat, xarxes socials, etc.	
4.2	CE.4	Analitzar críticament les conseqüències d'adoptar els estereotips i prejudicis com a patró de comportament i relació amb les altres persones i denunciar les desigualtats i injustícies que generen.	
4.3	CE.4	Proposar conductes i desplegar accions per a combatre la discriminació i no inclusió de les persones víctimes dels estereotips socials a l'aula, el centre i la societat.	
5.1	CE.5	Buscar, seleccionar i exposar informació de fonts fiables referida a la situació dels valors democràtics en el món.	
5.2	CE.5	Participar en el debat sobre els beneficis dels valors democràtics en l'àmbit internacional amb aportacions raonades.	
5.3	CE.5	Analitzar i explicar les conseqüències socials que es desprenen del respecte o no dels principis de la Declaració Universal dels Drets Humans i de les institucions i lleis internacionals que vetlen perquè es complisquen.	
6.1	CE.6	Identificar amb claredat els pols d'un conflicte generat per una situació de desigualtat.	

Código	CE	Criterio + evidencia y contexto	Instrumento
6.2	CE.6	Exposar i argumentar la posició moral que s'adopta davant de la desigualtat i la injustícia social.	
6.3	CE.6	Proposar i desplegar accions que lluiten contra les desigualtats i injustícies socials identificades en qualsevol situació.	
7.1	CE.7	Avaluar l'impacte de les pròpies accions en les esferes local i global en relació a la sostenibilitat ecològica.	
7.2	CE.7	Explicar de manera clara i precisa els desafiaments plantejats pels Objectius de Desenvolupament Sostenible.	
7.3	CE.7	Idear, planificar i avaluar en grups col·laboratius accions innovadores encaminades a cuidar el planeta.	
7.4	CE.7	Explicar els conflictes i les conseqüències que generen les polítiques de desenvolupament no sostenibles.	

Filosofía

Código	CE	Criterio + evidencia y contexto	Instrumento
1.1	CE.1	Explicar intencions, causes i conseqüències dels problemes socials relacionats amb els desafiaments.	
1.2	CE.1	Utilitzar la crítica com a eina positiva.	
1.3	CE.1	Formular preguntes referides a la vida quotidiana des d'una perspectiva filosòfica.	
2.1	CE.2	Diferenciar premisses, arguments i conclusions i explicar les seues característiques.	
2.2	CE.2	Identificar i explicar les premisses que serveixen com a fonament en la defensa d'una idea o hipòtesi.	
2.3	CE.2	Identificar i analitzar críticament els usos incorrectes de les estratègies argumentatives i plantejar alternatives que s'ajusten a la lògica del discurs.	
2.4	CE.2	Analitzar críticament les conseqüències de l'ús incorrecte dels arguments.	
3.1	CE.3	Confrontar elements racionals i emocionals i explicar les seues diferències.	
3.2	CE.3	Explicar de manera clara el valor de les emocions en la presa de decisions.	
3.3	CE.3	Identificar i exposar tots els elements contraposats que formen part d'un dilema.	
4.1	CE.4	Elaborar textos o discursos amb una argumentació clara i ordenada.	
4.2	CE.4	Utilitzar de manera correcta els arguments en la defensa d'una idea o proposta i per a aclarir els dubtes i malentesos que es plantegen.	
4.3	CE.4	Exposar i argumentar la posició moral que s'adopta enfront dels desafiaments de la vida quotidiana treballats.	

4. Saberes bàsics

Educació en Valors Cívics i Ètics

Saberes bàsics del decret

#	Saber oficial	Resumen claro y actividad de aula
1	El benestar físic i emocional Crítica, autocrítica, acceptació i disconformitat Autoregulació emocional, estrés i resiliència Educació afectivosexual	
2	La diversitat Identitat de gènere, sexe biològic, expressió de gènere i orientació sexual Diversitat social i cultural Prejudicis	
3	La igualtat entre dones i homes Estereotips i rols que se'n deriven Androcentrisme, patriarcat i feminismes Prevenció de l'abús sexual i la violència masclista Responsabilitat compartida en tots els àmbits de la vida	
4	Educació Relativisme moral o universalitat dels valors. Dilemes morals Autonomia i heteronomia moral	

Saberes bàsics del decret

#	Saber oficial	Resumen claro y actividad de aula
1	Resolució de conflictes Violències: directa, cultural i estructural Cultura de la violència versus cultura de la pau. "No-violència". Pau positiva versus pau negativa Maltractament, assetjament i exclusió. Respecte i tolerància Conductes addictives	
2	Els deures i els drets de les persones Drets i deures «Netiqueta» per a dispositius, aplicacions, eines informàtiques i xarxes socials Declaració Universal de Drets Humans i de la Infància Valors democràtics i ciutadania global Legalitat i legitimitat. Dignitat i justícia	

Saberes bàsics del decret

#	Saber oficial	Resumen claro y actividad de aula
1	Agenda 2030 i Objectius de Desenvolupament Sostenible Sostenibilitat i reducció de les desigualtats	

#	Saber oficial	Resumen claro y actividad de aula
2	La desigualtat Situacions de marginació, discriminació i injustícia social Interseccionalitat de les desigualtats i les discriminacions	
3	Funció social dels impostos i justícia fiscal Els serveis públics Conductes defraudadores i evasió fiscal	

Saberes básicos del decreto

#	Saber oficial	Resumen claro y actividad de aula
1	Agenda 2030 i Objectius de Desenvolupament Sostenible L'Agenda 2030 com a oportunitat per a transformar el planeta Impacte de l'ésser humà en el planeta i canvi climàtic Desenvolupament sostenible i ciutadania global Consum responsable i economia circular Tecnologia i entorn natural. Fem digital i sostenibilitat Benestar animal	

Saberes básicos del decreto

#	Saber oficial	Resumen claro y actividad de aula
1	Habilitats Estratègies per al diàleg convertit en debat: assertivitat, argumentació, contraargumentació i proves. Tipus d'arguments	
2	Àmbits Processos participatius en els àmbits local, nacional i internacional Marc ètic del diàleg Activisme ciutadà i solidaritat internacional. ONG L'ONU com a societat de nacions La UNESCO com a element clau per a establir aliances de progrés Europa com a unitat política. El Tribunal Europeu de Drets Humans	

Filosofía

Saberes básicos del decreto

#	Saber oficial	Resumen claro y actividad de aula
1	Què és la filosofia? Especificitat i funció de la filosofia	
2	Què és ser humà? Naturalesa humana, identitat i societat	
3	Què és real? Aparença i realitat	
4	Què puc saber? Veritat, opinió i saber	

#	Saber oficial	Resumen claro y actividad de aula
5	Què és actuar com una persona? Llibertat i responsabilitat	

Saberes básicos del decreto

#	Saber oficial	Resumen claro y actividad de aula
1	Ús correcte dels arguments o mort del diàleg	
2	Respecte al medi ambient o mort del planeta	
3	Diversitat personal i cultural o mort de la diferència	
4	Consum responsable o mort per asfíxia	
5	Lluita contra les injustícies o mort de l'equitat	
6	Acceptació i maneig de la incertesa o mort de la creativitat	
7	Compromís i participació ciutadana o mort de la democràcia	
8	Responsabilitat digital o mort de les relacions	

5. Rúbrica orientativa 1-4

Nivel	Descriptor	Uso docente
1	Inicial: evidencia incompleta o con errores de base.	Refuerzo guiado y nueva evidencia breve.
2	En proceso: cumple parte del criterio con ayuda o imprecisiones.	Feedback específico y práctica focalizada.
3	Adecuado: cumple el criterio con autonomía suficiente.	Consolidación y transferencia.
4	Excelente: domina, justifica y transfiere el criterio.	Ampliación o reto competencial.

Este documento es una ayuda de trabajo generada por Corrigiendo.es a partir de datos curriculares oficiales estructurados y de un enriquecimiento didáctico sintetizado con IA (Gemini). Revisa siempre la normativa vigente de tu administración educativa antes de incorporarlo literalmente a documentos administrativos del centro.